

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

798. An post institutionem, & acceptatam legitimè collationem possit statim adiri & capi à beneficiato possessio acutoritate propriâ, absque officio judicis, & sine ministerio executoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

personas, praesertim in hoc genere non parum de-
debet. Laym. *loc. cit.* remittens ad Dominicum,
Anchar, &c. in *c. ult. de procurat. in 6.* vide plura
apud eundem Laym. *loc. cit.* quoniam in aliis
materiis revocatio ignota procuratori, vel etiam
iis, cum quibus is contrahit, valeat, aut non valeat.

5. Respondeo quintò : mandatum ad acco-
panda beneficia dari potest laico, & alia benefi-
ciorum incapaci; quia ipse non sibi, sed alteri be-
neficium acceptat. Castrop. *loc. cit. num. 3.* citans
Covar. *l. 3. var. c. 16. n. 4.* Vasq. *episc. de benef.*
c. 4. §. 4. dub. 2. in fine.

CAPUT QUARTUM.

DE POSSESSIONE BENEFICIORVM.

PARAGRAPHVS I.

De modo ac tempore capiendi, seu acquirendi possessionem beneficiorum.

*Quaestio 798. Num post institutionem, & ac-
ceptam legitimè collationem possit statim
adiri, & capi à beneficiato possessio auctori-
tate propria, absque officio iudicis, & sine mi-
nisterio executoris?*

1. Respondeo : spectato jure
communi & ordinario
electus post confirma-
tionem, praesentatus post
institutionem, colla-
rius post collationem
acceptatam, & acce-
ptam investituram (in-
telligi ubi ea requiritur) statim potest possessio-
nem capere, administrare beneficium, & ei
competentia jura exercere; quia per collationem
ipsam & verbalem institutionem consequitur quis
titulum beneficii, adeoque jus seu facultatem pos-
sessionem vacantem capiendi, jura competentia
exercendi, &c. Rebuff. *in pr. tit. requisita in literis
collat. n. 24.* Laym. *in c. nosti. de elect. n. 4.* citans gl. *in
idem c. v. confirmata.* Jo. And. *ibid. n. 6.* Menoch. *de a-
dipisc. poss. remed. 4. n. 182.* &c. Lott. *l. 3. q. 22. n. 8.* ubi
quod provifus possit sine ministerio Executoris
possessionem de jure & de facto vacantem apprehendere,
& sic habentem legitimum beneficii ti-
tulum propria auctoritate capientem possessionem
à nemine occupatam nullà poenà dignum esse;
eò quòd in *c. transmissum. de elect.* decum sit, post
confirmationem, quæ titulum tribuit, confirma-
tum posse administrare, & exercere jura & offi-
cium, absque eo, quòd caveatur ibi possessionem à
iudice dandam, tradunt ex communi sententia
Abb. *in cit. c. transmiss.* & Rebuff. *in pr. de missio. in
posses. n. 5.* apud Castrop. *de benef. d. 2. p. 32. n. 4.* esseque
validam, & legitimè possessionis effectus habere,
tradit ipse Castrop. ex Covar. *l. 3. var. c. 16.* quamvis
dicat cum Covar. esse illicitam (eò quòd ex *cir. c.
transmissam.* id licere, non satis inferatur; dicatur
autem *c. ad hac. de off. Archid.* pertinere ad Archidia-
conum institutos ab Episcopo mittere in possessio-
nem, & *c. licet Episcopus. de prab. in 6.* concedatur
Episcopo, ut in possessionem mittat institutos, sub-
latà per consuetudinem Archidiaconorum hac in
parte potestare) & talem puniri posse poenà non ad-

modum gravi propter auctoritatem sententia
contraria communis. Quæ tamen videtur intel-
ligere, ut constat ex præmissis à Castrop. de eo, qui
id faceret non obtentà investiturà,

2. Respondeo secundo : dum autem alius quis-
quam esset in possessione beneficii, adeoque hæc
vacans non esset, auctoritate propria captà posses-
sio foret illicita & vitiosa, in qua, qui eam accepit,
defendendus non esset. Laym. *loc. cit.* siquidem cum
pro depellendo etiam intruso exigatur iudicium,
talis provifus eum expellens à possessione videtur
sibi assumere partes iudicis, adeoque fieri iudex in
propria causa, quod est iniquum. Lott. *loc. cit.* Imò
censetur talis spoliasse priorem, quamvis mala fi-
dei possessorem, Argumento *c. gravis. de resit. spo-
liat.* Quin &, si à provifio seu titulum consecuto il-
lata esset priori possessori proprie dicta violentia,
meretur is privationem juris sui, juxta *cap. eum. qui,
de prab. in 6.* Laym. *ibid. ex Abb. ubi ante, & Rebuff.
in pr. de miss. in possess. n. 3.* Secus si habens verum
titulū apprehendit possessionem, sed sine violentia.
Rebuff. *in pr. tit. requisita in literis collationis, n. 24.*
Porro violentiam illam proprie talem tunc admit-
ti censet Lott. *loc. cit. n. 29.* quando duo concurrunt,
nempe resistantia alterius seu prioris possessoris,
nullo modo voluntatem suam alteri accommodan-
tis, & neglectus auctoritatis iudicis. atque ita licet
factà cessione per possessorem lite pendente non
possit collitigans propria auctoritate apprehende-
re possessionem beneficii, sed debeat expectare
iudicis sententiam & iussum; &, si id faciat, dica-
tur temerarius occupator, & totum id facere per
viam attentatorum sine omni effectu, non tamen
dici violentum, ex quo non habuit sibi contradi-
centem, & consequenter deficiente altero ex re-
quisitis ad violentiam. Similiter licet quis adhibe-
ret auctoritatem iudicis, etiam si per injuriam, &
sic apprehensà possessio semper manet vitiosa &
revocabilis, non dici adhuc violentum; quia in eo
cessat temeritas dicta, quæ est in neglectu iudicis,
alterum ex requisitis ad violentiam, & sic neutrum
incurrere poenam. *c. cum, qui.* Lott. *à n. 30.* vide de
his plura inferius, ubi qualiter vacet beneficium
ob captam violenter possessionem.

3. Respondeo tertio : dum specialis Ecclesiæ
alicujus consuetudo aut statutum vigeret, ut con-
firmatus, verbaliter institutus, aut aliter provifus
possessionem, quamvis vacantem, ipsemet ca-
pere non debeat, sed solenniter & corporaliter in-
duci in possessionem (quæ inductio solennis vo-
cari solet installatio, olim fieri solita per Archidia-
conum, juxta *cap. cum Bertholdus. de sent. & rejudic.*
Laym. *loc. cit.*) id observari debet, adeo, ut prius
quam

quàm ea solemnitas peracta sit, non censeatur ac-
quisita possessio. Laym. loc. cit. citans Abb. ubi
ante. num. 7.

*Quaestio 799. An, & quid hac in parte
speciale sit circa resignatarium, an, & quali-
ter is capere possit aut debeat possessionem?*

Respondet primò Paris. de resign. lib. 10. q. 6.
n. 27. & 31. communem opinionem esse, &
ita servari de stylo & praxi, quòd resignatarius
non possit proprià auctoritate capere possessio-
nem, alioqui esse nullam, & jure attentatorum re-
vocari. citat pro hoc Pontan. de spol. l. 1. c. 9. nu. 94.
& Roffiniacum de benef. c. 12. n. 13. hinc debere re-
signatarium requirere loci Ordinarium, vel alium,
ut stante resignatione & provisione, illum mittat
in possessionem, qui solet accedere, vel mittere
alium in loco beneficii, & ibi tradere resignatario
possessionem per introitum & osculum ad altare,
per traditionem clavium vel bireti, vel aspersio-
nem aquæ lustralis &c. & Notarius præfens con-
fiscit de hoc instrumentum. Paris. l. cit. n. 45. 46. 47.
citans Rebuff. in pr. de miss. in possess. num. 12. & 13.
Roffiniac. ubi ante.

2. Respondet secundò cum distinctione aliqua
Card. de Luc. de benef. d. 37. n. 12. dum ait: quòd
possessio capta per resignatarium, non citato resi-
gnante possessore, neque adito Executore deputa-
to in literis, sit invalida & vitiosa; quia necessitas
adeundi Executorem procedit in gratia in forma di-
gnum, continente mandatum de providendo, seu
provisionem conditionalem, quatenus Executor
provisum idoneum & dignum repererit, ideòque
nulla & intrusoria censenda est possessio, quam si-
ne facto Executoris provisus ita apprehendit. Se-
cùs autem est, ubi agitur in forma gratiosa; tunc
enim licet deputari soleant Executores in literis,
attamen id fit in gratiam & favore provisum, cui
Executor assistat, & opem & brachium auctori-
tate Apostolicà præstat adversus oppositores de fac-
to; non autem quòd præcisam necessitatem ha-
beat ipsum adeundi; quia verius est, provisum in
forma gratiosa posse capere possessionem proprià
auctoritate, abque necessitate citandi resignan-
tem; quoties resignatio est pura. citat pro hoc
Garc. p. 5. c. 2. n. 133. Paris. de resign. l. 10. q. 3. n. 53.

*Quaestio 800. Quomodo acquiratur pos-
sessio beneficii per collationem; vel si non,
quid huic superaddatur per possessionem?*

Respondeo ad primum: possessio beneficii
non transfertur juxta c. Bertholdus, de re judic.
Paris. de resign. l. 10. q. 6. n. 4. citans Rebuff. in pr. tit.
requisita ad collat. n. 22. est enim possessio quid facti;
ideòque ad alium non transit, nisi sit per eum ap-
prehensa. l. cum heredes, ff. de acquirend. possess. Paris.
loc. cit. num. 6. citans Rebuff. tit. de permut. n. 17. &
Paris. conf. 96. n. 3. vol. 4. Et regulariter loquendo,
possessio non transit in quempiam ipso jure. l. Pom-
ponius, l. cum heredes, ff. de acquirend. possess. Paris. l. 3.
q. 8. num. 54.

2. Respondeo secundò: quamvis possessio ad
collationis perfectionem necessaria non sit. Cas-
trop. cit. p. 32. in beneficialibus tamen corroborat
titulum. Paris. de resign. l. 7. q. 1. n. 101. citans Rotam
decis. 10. n. 1. de prab. in antiq. Et licet ex sola cano-
nica institutione seu collatione abque traditione
aut apprehensione possessionis jus in illo beneficio

acquiratur provisus, c. ult. de concess. prab. in 6. & ibi
DD. communiter, Paris. l. 10. q. 6. n. 2. citans in spe-
cie Anchar. Gemin. Franc. in cit. e. Abb. in c. cum
autem. & cap. suggestum, de jurep. ita ut si provisus
post acceptatum à se, vel per procuratorem benefi-
cium moriatur ante apprehensam possessionem,
beneficium verè vacet per mortem illius, Paris.
ibid. num. 54. loquens in specie de resignatario:
jus tamen illud efficax non est, antequam provisus
capiat possessionem. Paris. cit. q. 6. n. 3. citans Re-
buff. conf. 186. n. 19. quo fit, ut ante apprehensam
possessionem provisus non possit administrare in
beneficio sibi collato. Paris. loc. cit. n. 7. citans Abb.
in c. transmissa, de elect. Selv. p. 2. q. 15. Feder de Senis
conf. 234. Franc. in c. eum, qui, de prab. in 6. Rebuff. de
pacificis possess. n. 234. & 251. cum communi; de quo
tamen vide dicenda ex Laym. questione post hanc
tertia. Nec fructus percipere. Paris. ibid. n. 8. citans
C. Parisium conf. 5. n. 21. & 22. & conf. 39. n. 7. vol. 4.
Porro contrarium de installatione tradit Lott. l. 1.
q. 27. n. 24. ubi quòd Abbas & Episcopus confir-
matus post ostensas Conveniunt vel Capitulo lite-
ras ante installationem possit administrare in spiri-
tualibus & temporalibus, & percipiendis fructi-
bus; nisi habeat aliud consuetudo; quod tamen,
credo, intelligit de installatione diversa ab ea, quæ
fortè traditur possessio.

*Quaestio 801. An, & qualiter acquirat-
ur possessio per investituram?*

Respondeo primò: investitura, seu institutio
in beneficio, quæ fit in absentia rei per annu-
lum, vel bireti impositionem, non tribuit possessio-
nem corporalem, Argumento c. proposuit, de concess.
prab. Laym. ibid. n. 3. Idem habet in c. nosti, de elect.
n. 5. ubi: possessio per investituram, etiam quæ fit,
seu habetur post tituli collationem, vel institutio-
nem in beneficio, ordinariè non transfertur, Ar-
gumento l. pradia, de acquirend. possess. c. perpetuas, de do-
nat. juncta gl. sed plerumque tantum est significa-
tiva juris antea accepti, nec non facultatis posses-
sionem vacantem intrandi vel acquirendi, aut eam
petendi, si ab alio corporaliter introducendus est
investitus, uti idem præstat investitura, dum hac
interdum fit, unà cum verbali institutione, seu ti-
tuli traditione, nisi quòd hæc præterea contineat &
significet translationem juris & tituli. eadem ha-
bet Laym. in disp. de Prælat. q. 113. & Theol. mor. l. 3.
tr. 1. c. 7. Idem sentit Lott. l. 1. q. 27. n. 27. contrarium
sentire videtur Paris. l. 7. q. 2. n. 103. ubi: quasi pos-
sessio beneficii non acquiratur, nisi ex investitura
facta à persona Ecclesiastica ad hoc deputata, citat
pro hoc Rebuff. in pr. tit. de missione in possess. nu. 11.
Sic neque sufficit à potente tradere possessionem,
data investitura signo aliquo manifestata, nempe
pileo, libro, annulo; quia hæc investitura solum
opere confirmat collationem, seu institutionem
verbo factam, vel saltem dat licentiam & facultatem
ipsi instituto, ut beneficii vacantis possessio-
nem apprehendat; non tamen est ipsa beneficii
possessio, quæ corporalem traditionem beneficii
expostulat. Castrop. cit. p. 32. n. 7. ex Covar. l. 3. var.
c. 16. num. 10. Quamvis etiam nu. 4. Castrop. dicat,
talem investituram factam à Prælato collatore, ha-
bente simul potestatem tradendi corporalem pos-
sessionem beneficii, censeri debere vel ipsius pos-
sessionis traditionem, vel saltem facultatem eam
apprehendendi; siquidem ad perfectionem colla-
tionis necessaria non est.